

Những Lời Khai Thị Trí Huệ Trong Kinh Kim Cang

**Chủ Đề 206: Bồ Tát Có Thể “Hữu Mà Bất Hữu”, “Không Mà Bất Không”
Như Thế, Mới Là Bối Trần Hợp Giác**

Chủ giảng: Pháp sư Tịnh Không

Thời gian: Tháng 05 năm 1995

Địa điểm: Cư Sĩ Lâm Phật Giáo Singapore

Trích lục từ: Báo cáo nghiên cứu Kim Cang Bát Nhã (Tập 014)

Chuyển ngữ: Tịch Minh

**【Bồ Tát năng như thử hữu nhi bất hữu, không nhi bất không,
phương thị bối trần hợp giác.】**

(Dịch nghĩa: Bồ Tát có thể “hữu mà chẳng phải hữu”, “không mà chẳng phải không” như thế, mới là xoay lưng với trần lao mà hợp với tánh giác).

Lời giảng của Hòa thượng Tịnh Không:

“Trần” là mê hoặc, là ô nhiễm; “Bối” là xả bỏ, xa rời nó. Phá mê khai ngộ, gạt bỏ ô nhiễm để đạt được thanh tịnh, Bồ Tát nhất định phải làm như vậy. Vì sao thế?

Nếu quý vị “vô trụ” (không trụ vào đâu cả), mà quý vị lại không bố thí, thì quý vị đã bị cái “vô trụ” làm ô nhiễm rồi. Vô trụ là Không, quý vị liền bị cái “Không” làm ô nhiễm.

Giả như quý vị tu bố thí mà lại chấp trước vào tướng (chấp tướng), thì quý vị bị việc bố thí làm ô nhiễm. Cho nên, cần phải “bất trụ tướng bố thí” (bố thí mà không trụ vào tướng).

Bất trụ tướng, thì không bị cái “Hữu” (cái Có) làm ô nhiễm; hành bố thí, thì không bị cái “Không” làm ô nhiễm. Hai bên đều lìa bỏ cả rồi.

Cho nên, đây gọi là “hữu mà bất hữu, không mà bất không”.

Thế nào là “**hữu mà bất hữu**”? Bố thí là “hữu” (là có làm), nhưng không chấp trước vào tướng thì là “không có” (cái tâm chấp trước), là “bất hữu”.

Thế nào là **“không mà bất không”**? Không chấp trước là “không”, nhưng tuy không chấp trước mà vẫn nỗ lực hành bố thí, đã hành bố thí thì đâu còn là “không” nữa (là bất không).

Điều này gọi là “hai bên đều chẳng chấp”, đây mới thực sự là “bồi trần hợp giác”, có Thể và có Dụng.

“Thể” là Không, “Tướng” là Hữu. Không cũng chẳng chấp, Hữu cũng chẳng chấp, hai bên Không - Hữu đều buông xả, nhưng cả Thể và Tướng đều có thể phát huy được đức dụng viên mãn rốt ráo của nó.

Cái đại dụng, đại đức ấy hoàn toàn hiển lộ ra một cách rõ ràng. Đây mới là Phật pháp, mới là Đại thừa Phật pháp chân chính, tuyệt đối chẳng phải là tiêu cực, chẳng phải là có Thể mà không có Dụng.

Người thế gian thường nói đến “tích cực”, nhưng trong cái tích cực đó đều có tệ bệnh (khuyết điểm, sơ sót), duy chỉ có Phật pháp mới là sự tích cực chân thật và viên mãn.